

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 292/08-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. septembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Ing. K. M., M., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy súdom podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení so základným právom domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva pred iným orgánom Slovenskej republiky podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Sžf 9/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Ing. K. M. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. mája 2008 faxom a 29. mája 2008 poštou doručená sťažnosť JUDr. Ing. K. M., M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy súdom podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení so základným právom domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva pred iným orgánom Slovenskej republiky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 3 Sžf 9/2008. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 28. mája 2008.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ 11. decembra 2006 požiadal o vylúčenie riaditeľa Daňového úradu K. (ďalej len „riaditeľ“) zo začatého nezákonného daňového konania vedeného proti nemu. Podanie doplnil 5. januára 2007. Rozhodnutím Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „riaditeľstvo“) sp. zn. I/223/1951-12961/2007/992517-r z 8. februára 2007 nebolo žiadosti sťažovateľa vyhovené a riaditeľ nebol z ďalšieho konania vylúčený. Ďalším rozhodnutím riaditeľstva sp. zn. VI/230/64/697/2007 z 28. februára 2007 na základe návrhu Daňového úradu K. (ďalej len „úrad“) bol sťažovateľ ako daňový subjekt daný do miestnej príslušnosti Daňového úradu K. odo dňa nasledujúceho po doručení rozhodnutia. Proti rozhodnutiu riaditeľstva o nevyklúčení riaditeľa z daňového konania podal žalobu Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“). Rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7 S 41/2007 z 31. októbra 2007 bola žaloba sťažovateľa zamietnutá. Sťažovateľ podal proti rozsudku 17. decembra 2007 odvolanie. Rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžf 9/2008 zo 14. februára 2008 bol rozsudok krajského súdu potvrdený. Rozsudok bol doručený právnej zástupkyňi sťažovateľa 28. marca 2008.

Podľa názoru sťažovateľa rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžf 9/2008 zo 14. februára 2008 a postupom najvyššieho súdu, ktorý mu predchádzal, boli porušené označené základné práva sťažovateľa podľa ústavy. V konaní pred všeobecnými súdmi bolo nesporné, že predmetom preskúmania je rozhodnutie riaditeľstva, ktorým sa nevyhovelo námietke sťažovateľa voči postupu riaditeľa ako zamestnanca správcu dane. Všeobecné súdy žalobu zamietli s odôvodnením, že sťažovateľom uvádzané dôvody vylúčenia riaditeľa nie sú dôvodmi uvedenými v § 24 ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správe daní“). Pritom problematika nestrannosti správneho orgánu nie je zásadne odlišná od problematiky nestrannosti súdu. Daňovú kontrolu vo veci sťažovateľa nevykonávali zamestnanci úradu s výnimkou riaditeľa, ale zamestnanci Daňového úradu P. na základe žiadosti riaditeľa, ktorý požiadal o vykonanie kontroly u sťažovateľa zamestnancami iného daňového úradu, keďže sťažovateľ spochybnil nezaujatosť zamestnancov úradu. Sťažovateľ považuje za absurdné, aby u riaditeľa neexistovala objektívna pochybnosť o jeho nezaujatosti, kým u zamestnancov úradu áno. Sťažovateľ

nedokáže nájsť rozdiel medzi nedostatkom nezaujatosti z objektívneho hľadiska u zamestnancov úradu, a tým istým nedostatkom na strane riaditeľa úradu. Jediným rozdielom medzi riaditeľom úradu a ostatnými zamestnancami úradu je skutočnosť, že riaditeľ je vedúcim zamestnancom. Táto okolnosť však nijako neodôvodňuje odlišnosť v posudzovaní objektívneho hľadiska jeho nezaujatosti. Podstatná je aj skutočnosť, že hoci riaditeľstvo 8. februára 2007 riaditeľa z daňového konania nevyklúčilo, už 28. februára 2007 vydalo rozhodnutie o delegovaní miestnej príslušnosti vo veci sťažovateľa na Daňový úrad K. z dôvodu vyjadrení sťažovateľa o zaujatosti zamestnancov úradu. Sťažovateľ sa rovnako nemôže stotožniť ani s tými závermi všeobecných súdov, podľa ktorých o jeho žiadosti o vylúčenie riaditeľa z daňového konania rozhodoval orgán, v ktorého právomoci bolo o žiadosti rozhodnúť. Ako to vyplýva z ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 150/2001 Z. z. o daňových orgánoch, a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 440/2000 Z. z. o správach finančnej kontroly v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o daňových orgánoch“) riaditeľ daňového úradu zodpovedá za činnosť generálnemu riaditeľovi Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „generálny riaditeľ“). Argument najvyššieho súdu, podľa ktorého vedúci zamestnanec správcu dane je pojem, ktorý možno posudzovať bez súvislosti so zákonom o daňových orgánoch, nie je akceptovateľný. Vedúci zamestnanec správcu dane je označenie, ktorému zodpovedá podľa zákona o daňových orgánoch určité konkrétne pracovné zadelenie v rámci sústavy daňových orgánov. Preto nemožno pojem „vedúci zamestnanec správcu dane“ vykladať odtrhnuto od toho, akú skutočnú funkciu vedúci zamestnanec správcu dane vykonáva, a so zreteľom na toto jeho zaradenie posúdiť otázku, či má alebo nemá nadriadeného zamestnanca. Z ustanovení zákona o daňových orgánoch je nesporné, že nadriadeným riaditeľa daňového úradu je generálny riaditeľ. Preto o vylúčení riaditeľa úradu nebolo oprávnené rozhodovať riaditeľstvo, ale samotný generálny riaditeľ.

Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 3 Sžf 9/2008 s tým, aby bol rozsudok zo 14. februára 2008 zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie. Domáha sa aj finančného zadosťučinenia v sume 100 000 Sk, ako aj náhrady trov konania.

Z rozhodnutia riaditeľstva sp. zn. VI/230/64/697/2007 z 28. februára 2007 vyplýva, že bolo vyhovené žiadosti úradu o delegovanie miestnej príslušnosti tak, že miestna príslušnosť na správu daní sťažovateľa sa deleguje Daňovému úradu K., a to z dôvodu námietok sťažovateľa voči zaujatosti zamestnancov úradu, ako aj jeho námietok proti postupu úradu pri rozhodovaní.

Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžf 9/2008 zo 14. februára 2008 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok krajského súdu č. k. 7 S 41/2007-43 z 31. októbra 2007. Podľa názoru najvyššieho súdu z obsahu vznesených námietok zaujatosti sťažovateľa možno konštatovať, že ide o námietky týkajúce sa procesného postupu riaditeľa, pričom námietka zaujatosti sa týkala len okolností spočívajúcich v procesnom postupe riaditeľa v daňovom konaní. Najvyšší súd sa stotožnil s krajským súdom v tom, že obsah námietok nemožno podradiť pod niektorý z relevantných pomerov uvedených v ustanovení § 24 ods. 1 zákona o správe daní. V súvislosti s otázkou, či bolo riaditeľstvo oprávnené rozhodnúť o žiadosti sťažovateľa o vylúčenie riaditeľa z daňového konania, treba vychádzať z ustanovenia § 24 ods. 5 zákona o správe daní a z toho správneho výkladu, ktoré uviedlo v konaní žalované riaditeľstvo, keďže najvyšší súd sa s ním stotožňuje. Podľa názoru riaditeľstva otázku oprávnenia rozhodnúť o prípadnom vylúčení zamestnanca správcu dane možno posudzovať iba podľa zákona o správe daní. Aplikácia zákona o daňových orgánoch neprichádza do úvahy.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu tento nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom môže sa stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko

odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

Sťažovateľ vytýka rozsudku najvyššieho súdu predovšetkým skutočnosť, že úrad si na vykonanie kontroly u sťažovateľa vyžiadal zamestnancov Daňového úradu P. vzhľadom na námietky zaujatosti zo strany sťažovateľa. Navyše rozhodnutím riaditeľstva z 28. februára 2007 bola miestna príslušnosť vo veci sťažovateľa delegovaná Daňovému riaditeľstvu K. Tieto skutočnosti jasne napovedajú, že všetci zamestnanci úradu vrátane riaditeľa sú zaujatí. Preto niet dôvodu nevylúčiť z daňového konania aj riaditeľa.

Možno konštatovať, že sťažovateľ namieta nesprávnosť rozsudku najvyššieho súdu nie z pohľadu dôvodov, ktoré uplatnil v žiadosti o vylúčenie riaditeľa z daňového konania z 11. decembra 2006 a v doplnení z 5. januára 2007 (keď tieto dôvody v sťažnosti ani neuvádza), ale z pohľadu iných skutočností už uvedených. Práve tieto iné skutočnosti majú byť podľa sťažovateľa dôkazom toho, že o vylúčenie riaditeľa z daňového konania žiadal právom.

Podľa názoru ústavného súdu nemožno prijaté závery v uvedenej otázke považovať ani za arbitrárne, ale ani za zjavne neodôvodnené. Vzhľadom na to, že sťažovateľ uplatňoval námietku zaujatosti voči zamestnancom úradu (čím sa spomaľovalo daňové konanie), javilo sa racionálnejšie delegovať pre osobu sťažovateľa miestnu príslušnosť na iný daňový úrad. Nemožno teda tento postup považovať za uznanie zaujatosti zamestnancov úradu.

Rovnako treba posúdiť aj ďalšiu námietku sťažovateľa, podľa ktorej o jeho žiadosti vylúčiť riaditeľa z daňového konania nerozhodol kompetentný orgán, lebo namiesto riaditeľstva mal rozhodnúť generálny riaditeľ. Výklad zákona, ktorý si najvyšší súd osvojil, je legitímny a nie je v rozpore s jeho textom, a preto niet dôvodu, aby ústavný súd do tohto výkladu zasiahol.

Napokon nemožno opomenúť ani skutočnosť, že rozhodnutím riaditeľstva z 28. februára 2007 došlo k delegácii miestnej príslušnosti vo vzťahu k sťažovateľovi na Daňový úrad K. Vzhľadom na to prípadné nové rozhodovanie o námietke zaujatosti riaditeľa úradu by už nemalo žiadnu vecnú opodstatnenosť.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. septembra 2008